

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om sökande av ändring i arbetarskyddsärenden

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att till lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om sökande av ändring i arbetarskyddsärenden fogas bestämmelser om godkännande av och tillsynen över kontrollorgan med uppgifter inom arbetarskyddet samt om sökande av ändring i kontrollorganens beslut. Genom förordning skall bestämmas närmare om kraven för godkännande av kontrollorganen

och det förfarande som tillämpas i fråga om detta.

Avsikten är att genom lagen och den förordning som ges med stöd av den komplettera genomförandet av vissa direktiv om maskiner och personlig skyddsutrustning.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

För verkställande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet gjordes den 1 januari 1994 ändringar i fråga om bedömningen och förfarandet gällande godkännande av produkternas överensstämmelse med kraven. Från myndigheternas förhandsgodkännande gick man över till ett förfarande där det i första hand är tillverkaren som ansvarar för att produkten överensstämmer med kraven. Största delen av de typkontroller som utfördes tidigare slopades. I bedömningen av vissa produkters överensstämmelse skall tillverkaren till sin hjälp anlita organ som godkänts av en nationell myndighet och som anmälts till Europeiska gemenskapens kommission. Myndigheterna övervakar produkternas överensstämmelse först när produkterna har släppts ut på marknaden eller tagits i bruk.

Enligt statsrådets beslut om säkerhetsföreskrifter för maskiner (1314/1994) skall tillverkaren i fråga om vissa maskiner eller säkerhetskomponenter låta utföra en EG-typkontroll, som utförs av ett anmält organ, innan maskinen släpps ut på marknaden eller tas i bruk. De viktigaste av de maskiner som skall typkontrolleras är träbearbetningsmaskiner, personlyftanordningar och pressar

inom metallbranschen. Tillverkaren behöver inte låta utföra någon typkontroll om han har planerat och byggt maskinen i enlighet med de harmoniserade europeiska standarderna. I så fall räcker det om han sänder de handlingar som gäller maskinen, dvs. det tekniska konstruktionsunderlaget, till det anmälda organet för kontroll och förvaring.

Enligt statsrådets beslut om personlig skyddsutrustning (1406/1993) hör de flesta skyddsutrustningar inom industrin till en grupp i fråga om vilken det förutsätts att tillverkaren låter utföra en typkontroll hos ett anmält organ. Utrustning som skyddar mot allvarliga risker skall typkontrolleras, och dessutom skall en jämn produktionskvalitet garanteras. Det anmälda organet godkänner kvalitetskontrollsystemet gällande tillverkningen och medverkar när det gäller att säkerställa kvaliteten på produkterna.

Maskintypens eller skyddsutrustningens tillverkare eller den som representerar honom skall ansvara för typkontrollen och andra åtgärder för att produkterna skall motsvara kraven. Typkontrollerna och de anmälda organens övriga uppgifter kan utföras vid vilket anmält organ som helst inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Medlemsstaterna har ansvaret för att de anmälda organen är kompetenta och för att

de anmäls till kommissionen. I Finland är det social- och hälsovårdsministeriet som godkänner de anmälda organ som avses i ovan nämnda statsrådsbeslut. Ministeriet anlitar Mätteknikcentralen till sin hjälp i bedömningen av kompetensen.

Om social- och hälsovårdsministeriets och andra arbetarskyddsmyndigheters övervakningsförfarande gäller allmänt vad som bestäms i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om sökande av ändring i arbetarskyddsärenden (131/1973). Lagen gäller den verksamhet som arbetarskyddsmyndigheterna enligt särskilda föreskrifter eller bestämmelser skall övervaka. När det gäller övervakningen och godkännandet av de anmälda organen är den nationella rättsliga grunden för förfarandet bristfällig. Även rättsskyddet för organens klienter förutsätter att bestämmelserna om förfarandet vid ändringsökande kompletteras.

Avsikten är att lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om sökande av ändring i arbetarskyddsärenden skall innehålla uttryckliga bestämmelser (2 a §) om ministeriets rätt att godkänna ett organ att utföra EG-typkontroller och andra uppgifter vilka syftar till att garantera produkternas överensstämmelse med kraven i direktivet samt om tillsynen över organen. Avsikten är också att genom förordning bestämma om de krav som de organ som skall godkännas måste uppfylla. Förutsättningarna för godkännande ingår i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/37/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om maskiner och rådets direktiv 89/686/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om personlig skyddsutrustning.

De föreslagna bestämmelserna ger ministeriet möjlighet att godkänna kontrollorganen att utföra även andra kontroller än de som baserar sig på de nämnda direktiven om maskiner och skyddsutrustning. Behov av det här slaget kan uppstå t.ex. i anslutning till det direktiv om EG-godkännande av traktorer som bereds inom rådet.

Om ett kontrollorgan inte utfärdar ett typkontrollintyg som bevis på överensstämmelse, skall organet enligt den föreslagna 20 a § motivera sitt beslut. Avsikten är att det skall vara möjligt att hos tillsynsmyndigheten söka rättelse i ett negativt beslut av kontrollorganet inom 14 dygn från delfäendet. Social- och hälsovårdsministeriet har enligt lagen om tillsynen över arbetarskyddet och

om sökande av ändring i arbetarskyddsärenden huvudansvaret för övervakningen av att de produkter på marknaden som avses i förslaget uppfyller kriterierna. Ministeriet fattar i detta syfte förpliktande beslut om produkterna och även andra enskilda förvaltningsbeslut. Det är således naturligt att rättelseyrkandet framställs hos detta ministerium. I ministeriets beslut söks ändring hos högsta förvaltningsdomstolen enligt vad som bestäms särskilt om detta.

2. Propositionens verkningar

Förslaget medför inte några ändringar när det gäller myndigheternas uppgifter. Godkännandet av och tillsynen över kontrollorganen i enlighet med förslaget motsvarar det förfarande som sedan tidigare är bekant för Finland som medlemsstat inom Europeiska unionen. Det enda nya är möjligheten att söka ändring i negativa beslut av kontrollorganen. I praktiken har kontrollorganen inte fattat några negativa beslut, men sökanden har själv kunnat avbryta förfarandet om kriterierna inte har uppfyllts.

Av detta skäl har förslaget inte heller några verkningar i fråga om organisation och personal. Propositionen har inte några ekonomiska verkningar.

Avsikten är att med stöd av lagen ge en förordning om godkännande av kontrollorganen. Till statsrådsbesluten om maskiner och personlig skyddsutrustning skall fogas hänvisningsbestämmelser som gäller detta.

3. Beredningen av propositionen

Ärendet har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet. Justitieministeriet, handels- och industriministeriet, miljöministeriet och Mätteknikcentralen samt anmälda organ och centrala arbetsmarknadsorganisationer inom branschen har gett utlåtanden om förslaget, vilka i mån av möjlighet har beaktats i propositionen.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om sökande av ändring i arbetarskyddsärenden**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen den 16 februari 1973 om tillsynen över arbetarskyddet och om sökande av
ändring i arbetarskyddsärenden (131/1973) nya 2 a och 20 a § som följer:

2 a §

Ministeriet kan godkänna ett kontrollorgan att utföra uppgifter som anges i arbetarskyddsbestämmelserna och som anknyter till säkerställandet av att produkter överensstämmer med kraven. Organet skall uppfylla de krav som bestäms genom förordning.

Ministeriet utövar tillsyn över verksamheten vid ett organ som avses i 1 mom. och säkerställer med jämna mellanrum att de föreskrivna kraven uppfylls. Om organet i väsentlig grad bryter mot kraven, kan ministeriet begränsa organets verksamhet eller återkalla godkännandet. I fråga om tillsynen över kontrollorganet gäller i övrigt i tillämpliga delar vad som bestäms i 3—7 och 17 §.

4 kap.**Ändringssökande****20 a §**

Om ett kontrollorgan som avses i 2 a § vägrar sådant säkerställande som är avsett att påvisa överensstämmelse, skall beslutet motiveras. Rättelse i kontrollorganets beslut får sökas genom ett skriftligt rättelseyrkande hos ministeriet inom 14 dygn från delfäendet. I kontrollorganets beslut får ändring inte sökas genom besvär. I ministeriets beslut söks ändring så som bestäms i 18 § 2 mom.

Denna lag träder i kraft den .

Helsingfors den 22 oktober 1999

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Omsorgsminister *Eva Biaudet*

